

A peremes 45-ös születése

45 Auto Rim vagy, ahogy a hivatalos elnevezése szól 11,5x23R lőszer születése több mint érdekes. A Colt 1911 pisztoly bevezetésével új maroklőfegyvere lett az amerikai haderőnek, ezzel egy időben természetesen új lőszer is bevezettek a 45 ACP-t. Így lépett be az USA a nagyháborúba. Akkor még senki nem tudta, hogy számozni kell, mert lesz második is. A fegyver és a hozzá való lőszer jól teljesített a harcok során. Azonban a gyártási kapacitás kevésnek bizonyult. Szükségmegoldásként a revolverek gyártására használt gépeket használták fel. Azonban egyrészt a logisztikai problémák miatt – nem akartak két maroklőfegyver lőszer használni, tárolni, szállítani – másrészt a Fülöp szigeteki háború alatt szerzett tapasztalatok miatt csak a 45 ACP jöhetett szóba, mint lőszer.

A filippínó - amerikai háború, más néven a Fülöp szigeteki háború 1899 és 1902 között zajlott, tulajdonképpen a Fülöp szigetek függetlenségi háborúja volt. Mindanao régióban történt az a híres incidens, amelynek során az egyik filippínó merénylő lefejezett egy amerikai katonát, miután bejutott a katonai bázisra, pedig az amerikai katona beleeresztett egy egész dobot a 38 Long Colt kaliberű, Colt M1892 pisztolyából. John T. Thompson tábornok emiatt az eset miatt gondolta azt, hogy nagyobb hatóerejű kézi lőfegyvert kell a katonáknak biztosítani, minimálisan 0,45 hüvely űrmérettel. Sőt egy időre vissza is tértek a Colt M1873 modelre a 45 Long Colt űrméreti volt, ez a western filmekből lehet ismerős. Ezek után fejlesztették ki és gyártották le a 45-ös ACP kaliberű pisztolyt és a hozzá való lőszer, melyet John M. Browning tervezett.

Az amerikai hadvezetés felkérte a Colt és a Smith & Wesson cégeket, hogy adoptálják revolverüket a 45 ACP lőszerhez. Így született meg a M1917 revolver. Természetesen mivel két gyártó volt két fegyver is született. Nagy vonalakban azonosak voltak, de volt néhány eltérés. A legfontosabb eltérés az, hogy a Smith & Wesson 1906 óta birtokolt egy szabadalmat – amit az alapító Daniel B. Wesson fia, Joseph Wesson talált fel – ami nem más, mint a „half moon clip”. ez az ötletes megoldás lehetővé tette, hogy perem nélküli, süllyesztett peremű lőszeret egyszerűen lehetett alkalmazni revolverben. A kicsiny lemez összefogott 3 lőszer és így egy egységként lehetett behelyezni a revolver dobba. A kezdeti időben a Colt e szerkezet nélkül próbálta gyártani a revolvereket, de nehézkes volt a fegyver ürítése, mert valamilyen tisztítórúddal vagy pálcikával kellett kitolnia hüvelyt. Illetve ha lőszer beljebb csúszott a dobban a gyújtás is megghiúsult, mert az ütőszeg nem érte el a lőszer. Azonban az amerikai kormány kérésére – nyomására – a Smith & Wesson, díjmentesen átengedte a szabadalmat, a Colt részére. Továbbiakban már a Colt féle M1917 revolver is a half moon clippel üzemelt. A háború végére az amerikai hadseregnek csaknem kétharmad annyi M1917-et állítottak elő és adtak át, mint M1911-et, a Colt és a Smith & Wesson is körülbelül 150.000 – 150.000 darabot.

A half moon clip és a full moon clip, valamint a 45 ACP és a 45 Auto Rim lőszer

A háborút követően már nem volt erre a hatalmas mennyiségre szükség ezért egy részét a polgári piacon értékesítették, de nem csak a katonai modellek voltak használatban, hanem a S&W az 1950 évekig gyártotta a revolvert. A háború után Naomi Alan, a Smith & Wesson alkalmazásában álló mérnök fejlesztette ki a 6 löszert befogadó full moon clippet. Sok polgári lövész azonban nem szerette a klipeket. Bár a klipek lehetővé teszik egy M1917-es nagyon gyors újratöltését, a klipek be- és ki tárazása unalmas, és az elhajlott klipek megakaszthatják a dobot. Ezen okok miatt 1920-

ban a Peters lőszergyártó cég bevezette a 45 Auto Rim-et. A 45 ACP ezen peremes változata lehetővé tette, hogy az 1917-es típusú revolver mindkét változata megbízhatóan lőjön a klipek nélkül is.

A 45 Auto Rim már megjelenésében is furcsa, hiszen a peremes hüvely pereme nagyon vastag. Ennek az a magyarázat, hogy a perem vastagsága megegyezik a 45 ACP lőszer süllyesztett peremének vastagságával plusz a klip vastagsága. A löszert csak ólom lövedékkel gyártották 230 grain lövedéksúllyal. Ha valaki újratöltésben gondolkodik, akkor megegyezik a 45 ACP lőszer töltési adataival. Gyártani már csak néhány kisebb amerikai lőszergyártó gyártja, de a Starline gyárt hozzá hüvelyeket az újratöltőknek.

Bal oldalon a 45 ACP, míg jobb oldalon a 45 Auto Rim lőszer látható a dobben.

Azt még mindenképpen meg kell jegyezni, hogy a M1917 revolver nem vonult véglegesen nyugdíjba, még a II. világháború során illetve a vietnámi háborúban is használták.

(A képek forrása az Internet.)